

Esi- ja perusopetuksen opetusresurssi (tuntikehys) lukuvuodelle 2024 - 2025

Kasvatus- ja opetuslautakunta 17.01.2024 § 7
923/12.00.02/2023

Valmistelija Sivistysjohtaja Nina Lehtinen

Esi- ja perusopetuksen tuntikehys tarkoittaa koulun viikoittaista oppituntien määrää (1 vuosiviikkotunti = 38 pidettävää oppituntia), joka käytetään Lempäälän kunnan opetuksen järjestäjän tuntijakoon perustuvan opetuksen järjestämiseen. Liitteenä olevassa tuntijaossa on huomioitu valtioneuvoston 1.8.2024 voimaan astuva B1-kielen (toinen kotimainen kieli) yhden vuosiviikkotunnin lisäys 7. vuosiluokalle. Käytännössä Lempäälässä ei yläkoulussa opetettavat B1-tunnit lisäänty, sillä Lempäälässä on jo usean vuoden ajan tuntijaossa ollut lautakunnan kohdentama lisätunti nimenomaan yläkoulun B1-oppiaineeseen. B1-kielen opetussuunnitelman perusteet julkaistaan helmikuun alussa 2024. Tuntijakoasetus ja perusteet astuvat voimaan 1.8.2024.

Kouluille myönnettävä opetusresurssi (tuntikehys) tarkoittaa yleisopetuksen luokkatunteja, erityisopetuksen tunteja (luokkamuotoinen ja osa-aikainen erityisopetus) sekä tukiopetusta vahvistetun tuntijaon ja voimassa olevan esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman toteuttamiseksi. Lisäksi opetuksen järjestäjän tulee järjestää myös muu lakisääteinen opetus kuten S2-opetus, elämäntietomateriaali, ortodoksiopetus tai oman äidinkielen opetus.

Esi- ja perusopetuksen henkilöstömäärärahat (opettajien ja koulunkäynninohjaajien palkkavaraus) opetuksen järjestämiseksi on talousarviossa vuonna 2024 20.493.600€ (lukuvuoden 2024-2025 osalta 5 kuukautta). Opetushenkilöstön palkka määräytyy opetushenkilöstön virkaehtosopimusten (OVTES) mukaan. Opetustuntien määrä on tuntijaossa määritelty vuosiviikkotunteina. Yhden vuosiviikkotunnin hinta määräytyy opettajan tehtävän, opetusvelvollisuuden ja muiden virkaehtosopimuksen mukaisten tekijöiden osalta. Lisäksi OVTES-virkaehtosopimus määrittelee erityistehtävät ja vuosisidonnaiset lisät, jotka ovat osa henkilöstömenoja.

Opetusresurssiesitys perustuu tasapuolisuuteen koulujen kesken, joustavaan ja tarkoituksenmukaiseen resurssin käyttöön sekä oppilasmääräkehitykseen. Valmistelun pohjana on lukuvuoden 2023-2024 opetusresurssi (poislukien esi- ja perusopetuksen kertaluontoiset koronakorvaukset). Esi- ja perusopetuksen opetusresurssiin on määrärahavaraus talousarviossa 2024.

Opetusresurssin valmistelussa vaikuttavat tekijät ja pääperiaatteet:

- Oppilasmäärä 1.8.2024

Esi- ja perusopetuksen oppilasmäärä (tilanne 1/2024) on 3636 oppilasta, mikä on 98 oppilasta vähemmän kuin lukuvuonna 2023-2024. Käytännössä tämä tarkoittaa neljän luokanopettajan tarvetta vähemmän kuntatasoisesti tarkasteltuna.

- oppilasmäärän lasku on merkittävin vaikutukseltaan Mattilan koulussa (2023/ 47 oppilasta ja 2024/40 oppilasta) ja

Kuokkalan koulussa 2023/145 oppilasta ja 2024/129 oppilasta. Näiden koulujen osalta on lähestytty koulun oppilaaksiottoalueen läheisyydessä asuvia esioppilaitamahdollisella halukkuudella käydä esiopetus ja alakoululuokat ko. kouluissa.

- ➔ Mattilan koulussa kolmen opettajan resurssi edellyttää koulujen tasavertaisen taloudellisen ja toiminnallisuuden osalta vähintään 45 oppilasta vuosiluokilla esi-6
- ➔ Kuokkalan koulun oman esiopetusryhmän jatkoon vaikuttaa riittävä oppilasmäärä (minimi 13 esioppilasta) ja sen myötä on vaikutus Moisio koulun perustettaviin opetusryhmiin

- Opetusresurssiehdotuksen valmistelun lähtökohta on ollut kunnanvaltuuston 13.12.2017 hyväksymän talousarvion opetusryhmien enimmäiskoot (perustellusta syystä koulun oman ehdotuksen pohjalta voidaan ko. enimmäiskokosuosituksesta poiketa (esim. kyläkoulut):
esiopetus = 20 esioppilasta, vuosiluokat 1-2 = 23 oppilasta, vuosiluokat 3-6 = 25 oppilasta ja vuosiluokat 7-9 = 25 oppilasta

- Resurssiesitystä valmisteltaessa on lisäksi otettu huomioon seuraavat asiat:

- kuntatasolla oppilasmäärän lasku lukuvuoteen 2023-2024 verrattuna on 94 oppilasta, painottuen alakouluihin (Kuokkala, Lempainen, Moisio ja Sääksjärven alakoulu). Mattilan koulun oppilasmäärä on jo toista lukuvuotta alle 50 oppilasta, mikä tällä oppilasmäärällä tarkoittaa muutosta kahden opettajan kouluksi ilman oppilasmäärän lisäystä

- kyläkoulujen esiopetusjärjestelyt (vaihtoehtoiset toteutusmallit Kuokkala, Säijä ja Mattila sekä Lastunen); mahdollisuus perheille hakea koulupaikkaa ko. kouluista ilman, että siitä syntyy kunnalle lisäkustannuksia (mm. osallistuminen nykyisiin koulukuljetuksiin)

- esiopetuksessa tarjotaan varhaista tukea; mahdollistetaan kaikille isoille alakouluille esiopetuksen tuki

- kunnallisen pohjoispään intensiivisen tuen pienluokan perustaminen (vuosiluokat 4-6) Sääksjärven koulun yhteyteen (uusi)
- yläkoulujen joustavan erityisen tuen pienryhmät (JOTE) oppilaiden tuen tarpeisiin perustuen

- Hakkarin koulun osittainen englanninkielisen opetuksen painotusluokka ja liikunnan painotusluokka (Kanavan koulun ja Hakkarin oppilaille ensisijainen painotusluokka) ja Sääksjärven koulun liikunnan painotusluokka (Sääksjärven oppilaille)

- alkavan A2 -kielen opetusresurssivaraus isoihin alakouluihin (minimiryhmäkoko 12 oppilasta)

- tukiopetustunnit esi-6 -luokilla pysyvät samoina oppilasmäärän laskusta huolimatta

- ”opepoolin” pilotointi kahdella isolla alakoululla systemaattisen sijaiskulujen hallinnoinnin edistämiseksi (kaksi luokanopettajan vakanssia lukuvuoden kahden lukuvuoden määräajaksi, jona aikana seurataan ja arvioidaan vaikuttavuutta).

Katsomusaineet ja oppilaiden kotikielen opetus

Tampereen kehyskunnissa valmistellaan kevään 2024 aikana mahdolliset kuntien keskeiset ja/tai oman kunnan sisällä hoidettavat opetusjärjestelyt. Seutukunnat tekevät yhteistyötä katsomusaineiden ja oppilaiden kotikielen opetuksen osalta.

Muut valmistelussa huomioon otetut asiat

- Harrastava koululainen -hankkeen puitteissa oppilaille järjestetään monipuolista kerhotoimintaa. Lisäksi kouluille on osoitettu kerhotunteja koulun omien kerhojen toteuttamiseen.
- Alakoulujen jakotunnit mahdollistavat opetuksen yksilöllisempää kohdentamista ja eriyttämistä ja ovat tärkeitä yleisen tuen toteuttamiseksi.
- Koulut ovat laatineet osana opetusresurssiehdotuksen valmistelua pohjalta tuntikehyksen käyttösuunnitelman.

Opetusresurssiesityksen valmisteluun on osallistuneet rehtorit, sivistysjohtaja ja hallinnon suunnittelija. Kokonaisvalmistelusta ovat vastannut sivistysjohtaja. Kokonaisesitys esitellään käsitelty rehtoreiden kanssa 10/2023 ja 8.1.2024.

Oppimisen ja koulunkäynnin (erityisopetuksen) tuen joustavat rakenteet Lempäälän perusopetuksen kouluissa lukuvuonna 2024-2025

Oppimisen ja koulunkäynnin (erityisopetuksen) tuen lähtökohta lukuvuoden 2024-2025 on edelleen koulun oppilaiden tuen mahdollistavat joustavat tuen rakenteet mahdollisuuksien mukaan omassa lähikoulussa toteutettuna. Koulukohtaisia joustavia rakenteita on valmisteltu opetuksen järjestäjän ohjauksessa yhteistyössä vuosiluokkien esi-9 koulujen kanssa seuraavien periaatteiden mukaisesti. **”Tuki annetaan oppilaalle ensisijaisesti omassa opetusryhmässä ja koulussa erilaisin joustavin järjestelyin, ellei oppilaan etu tuen antamiseksi välttämättä edellytä oppilaan siirtämistä toiseen opetusryhmään tai kouluun”** (Perusopetuksen opetussuunnitelma 2014)

- Vuosiluokkatason koulukohtainen suunnittelu ja selkeät vastuut oppilaiden tuen tarpeet edellä
 - o erityisopetus- ja koulunkäynninohjaajaresurssin käytön dynaaminen suunnittelu ja toteutuksen seuranta koulun resurssien puitteissa
- Tuen pedagogisten asiakirjojen laadinta ohjeiden mukaan ja pedagogisesti kestävästi: valmistelu, huoltajan ja oppilaan osallisuus sekä toteuttamiskelpoisuus.
- Luokan- / ja aineenopettaja + erityisopettaja -yhteistyö on lähtökohta yhteisen ymmärryksen, suunnittelun ja laadukkaan oppilaan tuen varmistamiseksi:
 - o Yleisen ja tehostetun tuen antamisesta vastaa luokan- tai aineenopettaja yhteistyössä erityisopettajan kanssa
 - o Erityisen tuen antamisesta vastaa erityisopettaja yhteistyössä luokan- ja aineenopettajan kanssa

o Kaikilla erityisen tuen oppilailla yleisopetuksen ”kotiluokka”;
oppilaan oikeus vertaisryhmään
o Kyläkoulujen oppimisen ja koulunkäynnin tuen /
erityisopetuksen yhteistyö (Moision koulu & Kuokkala, Nurmi
ja Säijä) sekä Lempoisten koulu & Mattila, Kelho ja
Lastunen)

- Oppilaskohtainen selvitys oppilaan tuen toteutumisesta yleisopetuksen luokassa toteutumisesta (Wilma) kun opettajalle korvataan integraatiotunneista kunnassa voimassaolevan TVA-järjestelmän mukaa
- Joustava ja varhainen oppimisen tuki (esi-2)
- Joustava ja tuen tarpeiden mukaan muotoiltava resurssin käyttö (koulukohtainen pienryhmä, samanaikaisopetus ym.) ottaen huomioon oppilaiden yksilölliset ja tosialliset tuen tarpeet: terveydelliset haasteet, motivaation ja koulunkäynnin haasteet, eritasoiset oppimisvaikeudet, käyttäytymisen ja mielenterveyden haasteet (ahdistus, masennus, itsetuhoisuus, sosiaaliset pelot ja syömishäiriöt) ja neuropsykologiset tuen tarpeet (autismin kirjo, tarkkaavaisuuden haasteet ja impulsiivisuus). Koulukohtaisten pienryhmien perustaminen vahvistetun opetusresurssin puitteissa edellyttää koulun pedagogisen ryhmän käsittelyä, esittelyä sivistysjohtajalle sekä rehtorin hallinnollisen päätöksen laatimista.
- Joustava erityinen tuki (JOTE) osana nivelvaiheen tukea ja toisen asteen opintoihin siirtymistä, jos oppilaalla on runsaasti poissaoloja tai koulunkäynti on keskeytynyt. Usein taustalla on mielenterveysongelmia ja sosiaalisten taitojen haastetta. Tavoitteena on, että oppilas pääsisi vähitellen takaisin omaan luokkaansa. Koulukohtaisten pienryhmien perustaminen vahvistetun opetusresurssin puitteissa edellyttää koulun pedagogisen ryhmän käsittelyä, esittelyä sivistysjohtajalle sekä rehtorin hallinnollisen päätöksen laatimista.
- Koulukohtainen oppimisen ja koulunkäynnin tuen suunnitelma osana koulun opetussuunnitelmaan perustuvaa suunnitelmaa.
- Ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmennus matalankynnyksen tukimuotona tavoitteena vahvistaa kouluarjen sujuvuutta tilanteissa, joissa neuropsykiatriset oireet ja toiminnanohjauksen vaikeudet aiheuttavat haittaa toimintakyvylle. Toteutetaan koulutuksen saaneen opetushenkilöstön toimesta ohjausprosessin mukaisesti osana oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämistä (kirjataan oppilaan tuen asiakirjoihin).

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämiseen varatut määrärahat ovat 4.918.000 € (24 % esi- ja perusopetuksen henkilöstöbudjetista).

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luku Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako, 4 § Kasvatus- ja opetuslautakunnan tehtävät ja toimivalta, 2 momentti kohta 3: päättää koulujen opetus- ja kerhotoiminnan raamista.

Lisätietoja: Sivistysjohtaja Nina Lehtinen, puh. 050 383 9789.

Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	<p>Kasvatus- ja opetuslautakunta</p> <p>1) hyväksyy esi- ja perusopetuksen opetusresurssin lukuvuodelle 2024-2025 edellä selostetun mukaisesti.</p> <p>2) oikeuttaa sivistysjohtajan tekemään tarvittavat oppilasmäärämuutoksista johtuvat tarkentavat päätökset määrärahojen puitteissa.</p>
Käsittely	<p>Keskustelun aluksi esittelijä teki seuraavan muutetun päätösehdotuksen: "Kasvatus- ja opetuslautakunta 1) hyväksyy esi- ja perusopetuksen opetusresurssin lukuvuodelle 2024-2025 yläkoulujen ja isojen alakoulujen osalta edellä selostetun mukaisesti. 2) kyläkoulujen opetusresurssi lukuvuodelle 2024-2025 palautetaan uudelleen valmisteluun. Kasvatus- ja opetuslautakunta käsittelee asiaa uudelleen 20.2.2024 kokouksessa. Kyläkoulut laativat koulukohtaiset opetusresurssin pedagogiset käyttösuunnitelmat (luokkajaot, opetusryhmät, opettajakohtaiset tunnit ja muut opetusresurssin käyttöön vaikuttavat tekijät) osana päätösvalmistelua."</p> <p>Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyi yksimielisesti muutetun päätösehdotuksen.</p>
Päätös	<p>Kasvatus- ja opetuslautakunta</p> <p>1) hyväksyi esi- ja perusopetuksen opetusresurssin lukuvuodelle 2024-2025 yläkoulujen ja isojen alakoulujen osalta edellä selostetun mukaisesti.</p> <p>2) kyläkoulujen opetusresurssi lukuvuodelle 2024-2025 palautettiin uudelleen valmisteluun. Kasvatus- ja opetuslautakunta käsittelee asiaa uudelleen 20.2.2024 kokouksessa. Kyläkoulut laativat koulukohtaiset opetusresurssin pedagogiset käyttösuunnitelmat (luokkajaot, opetusryhmät, opettajakohtaiset tunnit ja muut opetusresurssin käyttöön vaikuttavat tekijät) osana päätösvalmistelua.</p>
Tiedoksi	Esi- ja perusopetuksen rehtorit, talousprosessi